

پارادوکسی، ریڤورمخواری کوردی له

باندوړی گوتارو عه‌قلیبه‌تی هیژمومن خوازی داگرېکر له‌سه‌ر گوتارو عه‌قلیبه‌تی چه‌ساوه‌ی کوردی میژوویه‌کی قبولی هه‌یه‌و ته‌نانه‌ت له‌سه‌رده‌می سه‌ره‌لدانی هو‌شیاړی نه‌ته‌وه‌ی دا به‌شئوه‌یه‌کی زوړ کوشنده‌تر، نه‌وگوتارو عه‌قلیبه‌ته به‌شئکی زوړ له‌گوتارو عه‌قلیبه‌تی بزووتنه‌وه‌و سه‌رکرده‌ نه‌ته‌وه‌یی - سیاسیه‌کانیشمان بو‌خوی ساوان کردووه . به‌رافه‌ کردسی دروشمی ستراتیژی هیژسه‌ سیکولارو نه‌ته‌وه‌یی‌و چه‌په‌کان‌ و‌ بیروکه‌ی سه‌رکرده‌کانی نه‌ویزووتنه‌وانه‌ بو‌مان دهرده‌که‌و‌یت‌ که‌نه‌و "نیتنما" یه‌ له‌وواره‌شدا و‌ به‌شئوه‌یه‌کی دیکه‌ ناماده‌گی هه‌یه‌ و‌ کاریگه‌ریبه‌ نه‌ریئی یه‌کانیشی به‌رچاوان. بو‌ وینه‌ دروشمی "دیموکراسی بو‌ ئیژران و‌ خودموختاری بو‌ کوردستان "دروشمیکه‌ به‌رهمی ناماده‌گی شه‌رمیک‌ی ترسناکه‌ له‌ نه‌ستی بزووتنه‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌یی کورد دا که‌له‌خود موختاریش زیاتر ئیژراده‌ی شه‌وه‌ی نیبه‌ داوای شئتکی دیکه‌ بکا، به‌شئوه‌یه‌ش پاساوی ده‌دا که‌ قوتناغه‌ه‌ک‌ و‌ ده‌خو‌ازئ و‌ ئیمه‌ ناتوانین داوای مافی چاره‌نووس‌و سه‌ره‌خو‌یی بکه‌ین. به‌لام نه‌ه‌وکاتی و‌ نه‌ئیتستاش له‌ویواره‌وه‌ سه‌ره‌رای شه‌وه‌ که‌بزووتنه‌وه‌ نخ‌ی زوړ قورسی بو‌دا، شه‌و دروشم‌وه‌ک‌ دروشمیک‌ی شه‌رمیون مایه‌وه‌ تا‌کو‌ وه‌ کاته‌ی بی‌ شه‌وه‌ی ده‌سکه‌وتیک‌ی هه‌ب‌ کوتنایی پی‌ هات. لیژروه‌ گریمان شه‌و دروشمه‌ به‌رهمی واقع بین‌ی سیاسی بی‌ به‌لام دیسانش لاینه‌ نه‌ریئیه‌کانی کوشنده‌ کلیدی‌ ترن، چونکه‌ له‌لایه‌کی دیکه‌وه‌ ئیژراده‌ی کوردی له‌به‌رامبه‌ر ئیژراده‌ی شه‌وی دیکه‌دا و‌ک‌ ئیژراده‌یه‌کی شه‌رم‌ن پی‌ناسه‌ کردو زیاتر له‌وه‌ی که‌ له‌ خزمه‌ت به‌به‌ه‌ئیکردنی هه‌ستی نه‌ته‌وه‌یی دابی‌له‌خزمه‌ت په‌ره‌پیدانی ئیژرانچئیتی دابوو، واته‌ میژودیک‌ بووه‌ و‌ به‌جئگه‌ی شه‌وه‌ی بیته‌ پالیشی به‌هئیزبوونی‌ پرؤسه‌ی دروشم‌کردنی ئیژراده‌ی نه‌ته‌وايه‌ته‌وه‌ی نه‌ته‌وه‌، ناراسته‌وخ‌ هه‌ولی داوه‌ نه‌ته‌وه‌ی کورد زیاتر وه‌ک "مادده" یه‌کی خام بمئینه‌ته‌وه‌ . هه‌ربو‌یه‌ش شه‌وانی دیکه‌ هه‌ر ویواره‌وه‌ تا‌کو ئیتستاش توانویانه‌ زوړیه‌یان بس‌بین‌ و‌ له‌سه‌ره‌بنمای به‌زوخولیاکانی خو‌یان شکل‌ بو‌ نه‌ته‌وه‌یه‌ ببه‌خشنو‌ پی‌ناسه‌ی بگه‌و‌ له‌کوتاره‌کانیان دا وه‌ک "قوم‌ و‌ که‌مین‌ و‌ ... " "سنوورپارزانی قاره‌مان که‌ یه‌ه‌فتد نایب‌ن. لیژروه‌ ده‌بینن شه‌واندیزه‌ سه‌رکرده‌ی‌ته‌ی نه‌ویزووتنه‌وه‌یی‌ تا‌ ناستی دهرکردنی راگه‌پ‌ندراوی ه‌اویه‌ش له‌گه‌ل پانئرانسته‌کان به‌ شوین‌ خو‌یدابه‌لیشت کرد. به‌لام شه‌وه‌ی و‌ واقعیته‌ شه‌وه‌ی که‌ له‌ بزوتنه‌ودا به‌ ته‌واوی هه‌ستتکی‌ پیرو زیاتر له‌سه‌ر ناستی به‌شئیک‌ له‌سکرتریته‌ی بری بزووتنه‌ودا ده‌ببندری. به‌لام شه‌وه‌ به‌و مانیه‌ نیبه‌ که‌ شه‌و بگه‌ره‌ چپوله‌ ئیژرانییه‌ی که‌ له‌ ده‌روونی هه‌ماندا دروشمی کردوه‌به‌و‌ س‌اناییه‌ له‌ناو ده‌چئیت. هه‌ر جو‌زی هه‌یه‌ . به‌و مانیه‌ قره‌ جه‌ شنی چه‌وه‌ری شه‌و "نیتنما" یه‌ وای کردوه‌ که‌ دهرکه‌وت‌ی جیاجیای له‌‌واری جیاجیادا لئیکه‌و‌ینه‌ته‌وه‌ . بو‌ وینه‌ به‌شئکی دیکه‌ له‌ هیژسه‌ سیاسی‌یه‌ک‌انی میژووی سیاسی‌ هاوچه‌رخ‌ی کورد هه‌ر له‌سه‌ر بنه‌مای شه‌و ئینتیمایه‌ ناماده‌گی شه‌ویان هه‌بو‌وه‌ که‌ خو‌یان وهرگئیزنه‌وه‌ بو‌ناو ئینو‌لوژی‌ که‌لی دیکه‌ی وه‌ک مارکسیزم‌و کمونیزم‌و ته‌نانه‌ت به‌ شئو‌یی ریڅکراوی‌بو‌ پارٹی یانه‌ بو‌ناو ئیدئولوژی‌ ئیسلامی سیاسی‌ و‌ ته‌نانه‌ت هه‌فنده‌میث‌الئزمی‌ خ‌اوه‌ن‌ ملیشیاو‌ توند روی‌ ئایینی یه‌وه‌ . به‌لام شه‌و خ‌اله‌ بنه‌ رهاییه‌ که‌ به‌ هو‌ی هه‌موویانه‌ی تا‌کوو ئیتستاش زه‌ریه‌ی کاریگه‌ری‌ و‌ ریشه‌ک‌انی که‌وتتوره‌ ئیژروه‌ ره‌ه‌ندی نه‌ته‌وه‌یی کورد کیشه‌ی بنه‌ ره‌تیبه‌ک‌انی کورده‌، شه‌و خ‌اله‌ش که‌ له‌هه‌موویاندا وه‌ک خ‌الئکی هاویه‌ش ده‌ببندری شه‌وه‌ی که‌ شه‌و خ‌و‌ وهرگئیزناوه‌یه‌، خو‌ وهرگئیزناوه‌یه‌ که‌ له‌سه‌ر ناستی فک‌ر، واتا هه‌موو بگه‌ره‌ک‌انی ناو‌ بوراه‌ جیاجیاکانی شه‌و ئینتیم‌ا جو‌راو‌ دا‌کوک‌ی له‌سه‌ر ناستی ره‌گه‌زو‌ نیشتمان شووناسی ره‌گه‌زی‌ نیشتمانی، به‌لام له‌سه‌ر ناستی باوه‌ر شووناسی خو‌یان گروپوه‌ بو‌ شووناسی شه‌وی دیکه‌ . لیژروه‌ شه‌و خو‌ وهرگئیزنه‌ ترسناکه‌ ده‌گه‌ریته‌وه‌ بو‌ لاو‌زی هو‌شیاړی نه‌ته‌وه‌یی‌و هه‌ژاری رووناکبیری سیاسی‌ کورد. یه‌ئیک‌ی دیکه‌ له‌ جیاوازی‌یه‌ چه‌وه‌ریه‌ک‌انی شه‌و مو‌دلیه‌یان له‌گه‌ل مو‌دلیه‌ک‌انی دیکه‌ی پیش‌ خو‌وی ئیتستاش شه‌وه‌ی که‌ له‌ریگه‌ی مه‌عریفه‌ی سیاسی‌و‌ کومه‌ن‌اسی مو‌دیزنه‌وه‌ ده‌یه‌و‌ئ فک‌ری خو‌وی‌و نامانجه‌ک‌انی خو‌وی وه‌ک پرؤسه‌یه‌کی عه‌قلانی بسه‌پئینی. یه‌ئیک‌ له‌و تپ‌تپ‌وزی یانه‌، تپ‌تپ‌وزی "نه‌ند‌از‌یاری کومه‌لایه‌تی هه‌نگاو به‌ه‌نگاو" ی پو‌پ‌یز، واته‌ پو‌پ‌یز ده‌لی : "که‌سئیک‌ که‌ له‌ شئو‌ی‌ ئی نه‌ند‌از‌یاری کومه‌لایه‌تی هه‌نگاو به‌ه‌نگاو که‌ک‌ وهرده‌گرئ، له‌ میژو‌وتیکه‌وه‌ کارده‌کا بو‌ به‌ دوا‌ داچوون‌و‌ لیئیرسیسه‌وه‌ خ‌بات‌ کردن‌ به‌ دزی‌ که‌و‌وره‌ترین‌ و‌ند‌وز‌ترین‌ خ‌رابیه‌ک‌انی داوین‌ گیری کومه‌لگا، نه‌ک‌ به‌دوا‌ داچوون‌و‌ خ‌بات‌کردن‌ له‌ پیناوه‌ به‌ ده‌ست‌ هیئانی‌ که‌وره‌ترین‌ باشی‌یه‌کان‌ بو‌ شه‌و". (پو‌پ‌یز.کومه‌لگ‌ای‌ ک‌راوه‌و

دوژمنه‌ک‌انی). شه‌و تپ‌تپ‌وزی‌یه‌ی پو‌پ‌یز تپ‌تپ‌وزی‌یه‌کی لوژیک‌یه‌ به‌لام نه‌ک‌ له‌ پی‌وه‌ندی له‌گه‌ل کورد و‌ سیسته‌می ده‌سه‌لاداری‌ تاران‌ دا، چونکه‌ ریڤورم‌یسته‌کان‌ ده‌لپ‌ن‌ ئیمه‌ باوه‌رمان‌ به‌ یه‌کئیتی‌و‌ یه‌کپارچه‌یی‌ خ‌اکی ئیژران، پاراستنی‌ یاسای‌ بنه‌ره‌تی، پاراستنی‌ کوم‌اری‌یه‌تو‌ ئیسلامی‌یه‌تی‌ نيزام‌ هه‌یه‌ و‌ ده‌مانه‌وئ‌ له‌سه‌ر شه‌و بنه‌مای شه‌و سئ‌ خ‌الوه‌ دریزه‌ به‌ ریڤورم‌ بدیه‌ن. شه‌و جگه‌ له‌وه‌ی سیاسی‌ته‌ ریڤورمخ‌و‌ازنی‌ کوردیشه‌ به‌لام کورد له‌ ده‌سه‌لاتی‌ ئیتستای‌ تاران‌ دا ده‌که‌و‌ینه‌ کو‌ی شه‌و سئ‌ خ‌الوه‌؟ نایا نیشتمانه‌که‌ی‌به‌شئیکه‌ له‌ نیشتمانی‌ فارسی‌؟ نایا نه‌ته‌وه‌یه‌ک‌ به‌ ناوی‌ نه‌ته‌وه‌ی ئیژرانی‌ بوونی‌ هه‌یه‌ و‌ کورد به‌شئیکه‌ له‌ نه‌ته‌وه‌ی‌؟ نایا کورد له‌ کوم‌اری‌ته‌و‌ ئیسلامی‌یه‌تی‌ نيزام‌ دا به‌ شئوه‌یه‌کی‌ چه‌وه‌ری‌ به‌شداره‌؟ هه‌موومان‌ ده‌زانین‌ نا. هه‌رگیز شه‌و مو‌دلیه‌ له‌ ریڤورم‌ له‌لایه‌ک‌ ناتوانی‌ له‌ بنه‌مای شو‌قئینی‌ فارسی‌ - شیعی‌ جیا‌ بیته‌وه‌ و‌ له‌ لایه‌کی‌ دیکه‌شه‌وه‌ به‌ ده‌سه‌لاتئیک‌ی‌ دیموکراتیک‌و‌ سیکولار‌ به‌ مانا گول‌وباله‌که‌ی‌ ناگ‌ا، چونکه‌ ره‌وتی‌ شه‌و مو‌دلیه‌ له‌ ریڤورم‌ له‌سه‌ر بنه‌مایه‌ک‌ دامه‌زواوه‌ که‌ روژئیک‌ له‌ روژان‌ ته‌وايه‌ته‌ ش‌ری‌ خ‌اکی‌ ئیژران‌ و‌ کوم‌اری‌یه‌تو‌ ئیسلامی‌یه‌تی‌ نيزامی‌ فارسی‌ نه‌که‌و‌ینه‌ مه‌ترسی‌یه‌وه‌ . فاروس‌ به‌شئیک‌ی‌ زوړ‌ له‌ شیعه‌کان‌ ده‌تووان‌ له‌ هاو‌چاپ‌وه‌یدا‌ که‌ هه‌موویان‌ پینان‌ وایه‌ ته‌عبیر‌ له‌ خو‌یان‌ ده‌کا‌ روئی‌ شه‌ند‌از‌یاری‌ کومه‌لایه‌تی‌ هه‌نگاو به‌هه‌نگاو ببینن‌. به‌لام‌ کوردئیک‌ له‌ ناو‌ سیسته‌متیک‌ی‌ له‌و‌ چه‌ش‌نده‌ا‌ بکه‌و‌ینه‌ تا‌که‌ پرؤسه‌وه‌ هه‌لایه‌که‌ کوشنده‌ ده‌کا. یا سه‌فسه‌ته‌کردن‌ به‌ بو‌چوونه‌کان‌ "ها‌یز‌ و‌ لا‌ک‌" ... و‌ هفتد‌ لیژروه‌ یه‌ئیک‌ له‌ تا‌کامه‌کان‌ شه‌وه‌یه‌ که‌ بزاردی‌ چه‌وساوه‌و‌ رووناکبیری‌ ناو‌ پئک‌هاته‌ دیکتاتوری‌یه‌کان‌ له‌لایه‌که‌وه‌ هه‌ول‌ ده‌دن‌ له‌ ریگ‌ای‌ مه‌عریفه‌ی‌ هاو‌چه‌رخ‌ه‌وه‌ شه‌و فک‌رو‌ سیسته‌مه‌ فه‌نده‌میث‌نالو‌ شو‌قئینه‌ ده‌سه‌لاداران‌ه‌ تووشی‌ قه‌یران‌ بگه‌ن‌، له‌لایه‌کی‌ دیکه‌شه‌وه‌ هه‌ول‌ ده‌دن‌ له‌ ریگه‌ی‌ ناماره‌ه‌ فک‌رانه‌وه‌ کومه‌لگاوه‌ عه‌قلانیه‌ته‌ک‌انی‌ خو‌یان‌ راشه‌ بگه‌ن‌ و‌ کومه‌لگ‌ایه‌کی‌ ناماده‌ دروست‌ بگه‌ن‌ و‌ گوتاری‌ سیاسی‌ - نه‌ته‌وه‌یی‌ خو‌یانی‌ پی‌ به‌ هئیکه‌ن‌، نه‌ک‌ شه‌وه‌ی‌ به‌پچه‌گاوه‌ له‌ مه‌عریفه‌وه‌ هه‌ولی‌ بدن‌ سه‌ر‌ له‌ کومه‌لگاوه‌ ره‌وته‌ سه‌سی‌یه‌کان‌ بشئو‌ینن‌. به‌ختیار‌ عه‌لی‌ له‌ وتاری‌ خو‌ینه‌ری‌ کوشنده‌ له‌ کتئبی‌ خو‌ینه‌ری‌ کوشنده‌دا‌ ده‌لی : "حزبه‌کان‌ ده‌توانن‌ به‌ هو‌ی‌ هیژو‌ پاروه‌ ده‌سه‌لات‌وه‌ خو‌یان‌ بگه‌ن‌ زئیر‌ به‌لام‌ هه‌رگیز‌ ناتوانن‌ جه‌هل‌ بگه‌ن‌ به‌ مه‌عریفه‌" لیژروه‌ شه‌و ن‌یزه‌ی‌ به‌ختیار‌ عه‌لی‌ شه‌گر‌ له‌ حزبه‌کانه‌وه‌ وهرگئیزین‌ بو‌ ده‌سه‌لاتی‌ فه‌نده‌میث‌نال - شو‌قئینی‌ فارسی‌ له‌سه‌ر‌ روانگه‌یه‌ ریڤورم‌یسته‌ کورده‌کان‌ راشه‌ بگه‌ن‌ زوړ‌ لایه‌نی‌ ش‌اراوه‌ی‌ ستراتیژی‌ ده‌روونی‌ تا‌که‌که‌سه‌سی‌یان‌ ده‌مامک‌ی‌ له‌سه‌ر‌ هه‌لد‌هرئیه‌ته‌وه‌ . بیسته‌و‌ پینج‌ سه‌اله‌ ده‌سه‌لاتی‌ تاران‌ هه‌ول‌ده‌دا‌ دیموکراسی‌و‌ مافی‌ مرؤقه‌ که‌ دوو‌ دیارده‌ی‌ جیهانین‌ له‌ چیه‌تی‌و‌ ئیئوره‌وک‌ی‌ گلوبالی‌ خو‌یان‌ خالی‌ کاتوه‌ و‌ چیه‌تی‌و‌ ئیئوره‌ووکئیک‌ی‌ ئایینی‌ - فارسی‌یان‌ پی‌ به‌خشئ، به‌لام‌ له‌ پرؤسه‌ی‌ نه‌ک‌ له‌هاو‌چاپ‌وه‌ی‌ ئیژرانی‌ فارسی‌ - شیعی‌دا‌ شکستی‌ خ‌واردوه‌ به‌لکو‌ له‌سه‌ر‌ ناستی‌ سه‌رحجم‌ ده‌سه‌لاتو‌ ولاتانی‌ سه‌له‌فی‌ فه‌نده‌میث‌نال‌ شکستی‌تری‌ س‌ناکی‌ خ‌واردوه‌و‌ شه‌وه‌ش‌ ده‌گه‌ریته‌وه‌ بو‌ شه‌و ر‌استی‌یه‌ که‌ هه‌ول‌ه‌ لوکالی‌یه‌کان‌ ناتوانن‌ شو‌ناسی‌ دیارده‌ گلوبالی‌یه‌کان‌ بگوت‌ن‌ بو‌ شو‌ناسی‌ لوکالی‌ خو‌یان، هه‌ربو‌یه‌ش‌ ده‌سه‌لاتی‌ تاران‌ ناتوانی‌ مه‌عریفه‌ی‌ ر‌استه‌قینه‌ بکا به‌ جه‌هل‌ یا به‌پچه‌گاوه‌ جه‌هل‌ بکا به‌ مه‌عریفه‌ . ریڤورم‌یست‌انی‌ کورد شه‌گر‌ له‌ مه‌عریفه‌ به‌بو‌ شئو‌یه‌یه‌ که‌ک‌ وهرده‌گرن‌ له‌ راستی‌دا‌ ده‌یانه‌وئ‌ بیکه‌ن‌ به‌ جه‌هل‌ ده‌گه‌ریته‌وه‌ بو‌ شه‌و روانگه‌ی‌ له‌راسته‌دا‌ ناهاو‌چه‌وه‌ری‌ هه‌روه‌ه‌ا‌ فو‌رم‌ جیاواز، به‌و مانیه‌ ناهاو‌چه‌وه‌ره‌ که‌ هه‌م‌ ریڤورم‌یست‌انی‌ تاران‌و‌ هه‌م‌ شه‌وانی‌ خو‌یان‌ وه‌ک‌ ریڤورم‌یستی‌ کورد ده‌سانئین‌ کومه‌لئیک‌ ئیئوروتو‌نیست‌ن‌ که‌ به‌سه‌زو‌ خو‌لیاسی‌ جو‌راو‌جو‌زه‌وه‌ له‌ پرؤسه‌یه‌دا‌ کاره‌کان‌ ریڅ‌ ده‌خه‌ن‌. به‌لام‌ ریڤورم‌یست‌انی‌ تاران‌ له‌ ناستئیک‌ی‌ به‌ریلاوترو‌ قول‌تر‌ له‌ ح‌زو‌ خو‌لیا تا‌سکه‌که‌سه‌ی‌یه‌کانیان‌ له‌ه‌ر‌وت‌ه‌دا‌ رو‌ل‌ ده‌بینن‌. به‌واتیه‌کی‌ دی‌ له‌ ته‌قلی‌ شه‌وان‌ دا به‌رزه‌وه‌ندی‌ گشتی‌ فارس‌ - شیعه‌ روئی‌ کئیشه‌ی‌ ته‌وه‌ر‌ ده‌بینی‌و‌ ستراتیژی‌ تاکتیکه‌کان‌ دیاری‌ ده‌کا. به‌لام‌ له‌هه‌م‌به‌ر‌ کورده‌کانه‌وه‌ ریڅ‌ک‌ به‌پچه‌گاوه‌نه‌ به‌رزه‌وه‌ندی‌ تا‌که‌که‌سی‌ روئی‌ ته‌وه‌ریئتی‌ ده‌بینی‌و‌ ستراتیژی‌و‌ تاکتیک‌ی‌ شه‌و بگه‌ر‌انه‌ش‌ ناراسته‌و‌ ناقار‌ پی‌ ده‌دا. که‌وابوو‌ هه‌ر‌ به‌ته‌نیا‌ شه‌وه‌ ده‌سه‌لاتی‌ تاران‌ نیبه‌ که‌ مه‌عریفه‌و‌ بگه‌ری‌ مه‌ریفی‌ ئیمه‌ ده‌گ‌وز‌ن‌ بو‌ جه‌هل‌و‌ پیاو‌انی‌ جاهیل‌، به‌لکو‌ خو‌شیا‌ن‌ بو‌ شه‌وه‌ی‌ به‌رزه‌وه‌ندی‌یه‌ تا‌که‌که‌سی‌یه‌کانیان‌

مه‌حمود ش‌ی‌رزاد

له‌سه‌ر‌ ناستی‌ ده‌سه‌لاتو‌ ئابوو‌ری‌دا‌ گه‌ره‌نتی‌ بگرئ‌ خو‌یان‌ وهرگئیزا‌یه‌وه‌ بو‌ ناو‌ ژولمه‌تو‌ تاریکی‌و‌ جه‌هل‌. هه‌ربو‌یه‌ش‌ ره‌نگه‌ شه‌و ره‌وته‌ خ‌الئکی‌ یه‌کجار‌ شه‌ریئی‌ بو‌ فک‌ری‌ کوردی‌ تذبذب‌ شه‌ویش‌ شه‌وه‌ی‌ که‌ مه‌عریفه‌و‌ بگه‌ری‌ مه‌ریفی‌ ر‌استه‌قینه‌وه‌ . ناراسته‌قینه‌ی‌ له‌یه‌کتری‌ جیا‌ کرده‌وه‌ . لیژروه‌یه‌ که‌ شه‌و بگه‌ر‌انه‌ی‌ وه‌ک‌ خ‌اوه‌ن‌ مه‌عریفه‌ی‌ و‌ واقعی‌یه‌ سیاسی‌ - نه‌ته‌وه‌یی‌ - رووناکبیری‌ کوردی‌ دا‌ خه‌ریکی‌ ناساندنو‌ پیناسه‌کردنی‌ خو‌یان‌ بوون‌ بی‌ ده‌مامک‌ مانه‌وه‌ و‌ ده‌رکوت‌ که‌ به‌راستی‌ کومه‌لئیک‌ بگه‌ری‌ ده‌سکر‌دی‌ دوا‌ی‌ آ‌ی‌ جو‌زه‌ردان‌و‌ له‌ ریگ‌ای‌ ده‌سه‌لاتو‌ پاروه‌ تریبو‌نه‌ک‌انی‌ تاران‌وه‌ له‌ کوردستان‌ خه‌ریکی‌ دارش‌تنی‌ هه‌یه‌ک‌ لو‌ خو‌یان‌ بوون‌ بو‌ شه‌وه‌ی‌ ده‌روژئیک‌ی‌ ناو‌ادا‌ به‌و شئوه‌یه‌ که‌ بینیمان‌ ناماده‌گیان‌ هه‌ب‌ن‌. ره‌هه‌ندیکی‌ زوړ‌ نه‌ریئی‌ دیکه‌ که‌ شه‌و بگه‌ر‌انه‌ کاری‌ له‌سه‌ر‌ ده‌ک‌ن‌، ر‌استه‌وخ‌و‌ یا‌ ناراسته‌وخ‌و‌ که‌ ده‌ریسه‌کوت‌ هئیزان‌ پئتی‌ ناشئکئ، هه‌ولئیک‌ بو‌وه‌ له‌سه‌ر‌ بنه‌مای‌ کوشتنی‌ چه‌ند‌ پرسپ‌اریک‌ی‌ نه‌ته‌وه‌یی‌ که‌ به‌تابیه‌ت‌ له‌وه‌ چ‌ند‌ سه‌الی‌ ده‌وا‌یدا‌ له‌سه‌ر‌ ناستی‌ کوردستان‌ی‌ گه‌وره‌ دروست‌ بووه‌ . پرسپ‌اریک‌ته‌ ده‌کسری‌ وه‌ک‌ شه‌پو‌ل‌ دووه‌می‌ مو‌دیزئیزه‌ بوونی‌ ناسیونالیزمی‌ کوردی‌ جاو‌لی‌ ئ‌ بگرئ، پرسپ‌اریک‌ته‌ له‌زو‌یه‌ی‌ هه‌ره‌ زو‌ری‌ بوته‌ تراژیک‌و‌ ناتراژیکه‌ک‌انی‌ کوردستان‌ی‌ گه‌وره‌دا‌ زه‌ق‌ ده‌بنه‌وه‌ . شه‌وه‌ی‌ که‌ جئگه‌ی‌ سه‌رحجه‌ شه‌و پرسپ‌اره‌ که‌متر‌ ده‌ستوور‌ له‌ ناسیونالیزمه‌ وهرده‌گرئ‌ که‌ حزبه‌کا‌ کاری‌ بپ‌نده‌ک‌ه‌ن‌. لیژروه‌یه‌ شه‌و‌پروؤسه‌یه‌ به‌هه‌موو‌ تابه‌ته‌ندی‌یه‌ لوکالی‌یه‌ک‌انی‌ خو‌یزه‌و‌ زیاتر‌ ده‌یه‌وئ‌ له‌سه‌ر‌ ناستی‌ گشتی‌ داو‌ له‌سه‌ر‌ بنه‌مای‌ دوالیزم‌ک‌ کاربکا، واته‌ داو‌لیزمی‌ نه‌ته‌وه‌یی‌ بوون‌و‌ به‌ جیهانبیوون‌. نه‌ته‌وه‌یی‌ سووره‌ له‌سه‌ر‌ شه‌وه‌ی‌ که‌ شو‌ناس‌و‌ ئیژراده‌ی‌ د‌ی‌وا‌و‌ یا‌ داگر‌کراوی‌ خو‌ی‌ به‌ ده‌ست‌ بیته‌ته‌وه‌ . به‌جیهانبیوونیش‌ به‌ مانای‌ شه‌وه‌ که‌ به‌ تابه‌ته‌ندی‌یه‌ک‌انی‌ خو‌یزه‌وه‌ پ‌یو‌هندی‌ یونیزوسالی‌ خو‌ی‌ ریڅ‌ بخ‌او‌ له‌په‌رو‌سه‌ی‌ گلوبالیزاسیون‌ دا‌ به‌ش‌دار‌ی‌ بکا، واته‌ خ‌اوه‌نی‌ رو‌جئکی‌ نه‌ته‌وه‌یی‌ جیهانی‌بی‌. که‌وابوو‌ شه‌وه‌له‌ به‌ هو‌ی‌ شه‌وه‌ که‌ دز‌ایه‌تی‌ هه‌یه‌ له‌گه‌ل‌ سیاس‌تی‌ بالاده‌ستی‌ جیهانی‌ ره‌وتی‌ نااو‌ گو‌ژه‌ جید‌ دی‌یه‌کان‌ له‌ سه‌رانس‌ری‌ جیهان‌ به‌تابیه‌ت‌ له‌وناو‌چه‌ی‌ زوژه‌لاتی‌ ناو‌ه‌راست‌ دا‌ به‌ تا‌کام‌ ناگا. به‌لام‌ له‌به‌رامبه‌ر‌ شه‌و ره‌وته‌ ناعه‌قلانی‌ ی‌دا‌ چ‌ له‌سه‌ر‌ ناستی‌ کومه‌لگاوه‌ چ‌ له‌سه‌ر‌ ناستی‌ بزارد‌ه‌ ر‌استه‌قینه‌کان‌ ده‌هه‌نده‌کانه‌وه‌ شو‌ناسی‌ خو‌یان‌ نه‌دو‌ر‌اند‌ به‌لکو‌ به‌ دزی‌ شه‌و ره‌وته‌ ناعه‌قلانی‌یه‌ جیا‌ هه‌لوئیس‌تئیک‌ی‌ ناعه‌قلانی‌و‌ ده‌مارگ‌رژانه‌یان‌ نه‌گرت‌. به‌و مانیه‌ هه‌رگیز‌ نه‌یانو‌یست‌ به‌سه‌ر‌ کاندید‌ه‌کان‌ دا‌ د‌اب‌اش‌ بن‌ یا‌ له‌گه‌ل‌ یه‌ئیک‌ له‌ کاندید‌ه‌ک‌انی‌ به‌ره‌ی‌ د‌ژه‌ ریڤورم‌ی‌ ریڅ‌ که‌کون‌ به‌لکو‌ دز‌ایه‌تی‌یه‌کی‌ لوژیک‌ی‌ رو‌شنگه‌ر‌انه‌یان‌ له‌سه‌ر‌ بنه‌مای‌ شو‌ناسی‌ نه‌ته‌وه‌یی‌و‌ دا‌کسو‌کی‌ کس‌ردن‌ له‌ه‌ه‌ه‌ه‌به‌ره‌تی‌یه‌ک‌انی‌ کورد‌ کرد‌. واته‌ له‌هیج‌ ره‌ه‌ندیگه‌وه‌ خو‌یان‌ وهرنه‌گئیزا‌یه‌وه‌ بو‌ ناو‌ واقعی‌یه‌کان‌دیموکراتیک‌و‌ شو‌قئینی‌ شه‌وی‌ دیکه‌ . له‌سیسته‌می‌ ده‌سه‌لاداری‌ ئیتستای‌ تاران‌ داو‌ له‌ کو‌ی‌ بزؤسه‌ سیاسی‌و‌ ئابوو‌ری‌و‌ کولتوری‌یه‌ک‌انی‌ ناو‌ هه‌کیانه‌ی‌ که‌ پئتی‌ ده‌گوت‌رئ‌ ئیژران‌ شئیک‌ به‌ناوی‌ ریڤورمخ‌و‌ازی‌ کوردی‌ ناتوانی‌ مانی‌ هه‌بئ، چونکه‌ به‌ ر‌افه‌ کردنی‌ ته‌نانه‌ت‌ به‌شئیک‌ له‌ په‌اره‌ وهرده‌گرن‌ له‌ راستی‌دا‌ ده‌یانه‌وئ‌ بیکه‌ن‌ به‌ جه‌هل‌ ده‌گه‌ریته‌وه‌ که‌ کورد‌ وه‌ک‌ نه‌ته‌وه‌یه‌ک‌ ته‌نیا‌ له‌راسته‌دا‌ ناهاو‌چه‌وه‌ری‌ هه‌روه‌ه‌ا‌ فو‌رم‌ جیاواز، به‌و مانیه‌ ناهاو‌چه‌وه‌ره‌ که‌ هه‌م‌ ریڤورم‌یست‌انی‌ تاران‌و‌ هه‌م‌ شه‌وانی‌ خو‌یان‌ وه‌ک‌ ریڤورم‌یستی‌ کورد ده‌سانئین‌ کومه‌لئیک‌ ئیئوروتو‌نیست‌ن‌ که‌ به‌سه‌زو‌ خو‌لیاسی‌ جو‌راو‌جو‌زه‌وه‌ له‌ پرؤسه‌یه‌دا‌ کاره‌کان‌ ریڅ‌ ده‌خه‌ن‌. به‌لام‌ ریڤورم‌یست‌انی‌ تاران‌ له‌ ناستئیک‌ی‌ به‌ریلاوترو‌ قول‌تر‌ له‌ ح‌زو‌ خو‌لیا تا‌سکه‌که‌سه‌ی‌یه‌کانیان‌ له‌ه‌ر‌وت‌ه‌دا‌ رو‌ل‌ ده‌بینن‌. به‌واتیه‌کی‌ دی‌ له‌ ته‌قلی‌ شه‌وان‌ دا به‌رزه‌وه‌ندی‌ گشتی‌ فارس‌ - شیعه‌ روئی‌ کئیشه‌ی‌ ته‌وه‌ر‌ ده‌بینی‌و‌ ستراتیژی‌ تاکتیکه‌کان‌ دیاری‌ ده‌کا. به‌لام‌ له‌هه‌م‌به‌ر‌ کورده‌کانه‌وه‌ ریڅ‌ک‌ به‌پچه‌گاوه‌نه‌ به‌رزه‌وه‌ندی‌ تا‌که‌که‌سی‌ روئی‌ ته‌وه‌ریئتی‌ ده‌بینی‌و‌ ستراتیژی‌و‌ تاکتیک‌ی‌ شه‌و بگه‌ر‌انه‌ش‌ ناراسته‌و‌ ناقار‌ پی‌ ده‌دا. که‌وابوو‌ هه‌ر‌ به‌ته‌نیا‌ شه‌وه‌ ده‌سه‌لاتی‌ تاران‌ نیبه‌ که‌ مه‌عریفه‌و‌ بگه‌ری‌ مه‌ریفی‌ ئیمه‌ ده‌گ‌وز‌ن‌ بو‌ جه‌هل‌و‌ پیاو‌انی‌ جاهیل‌، به‌لکو‌ خو‌شیا‌ن‌ بو‌ شه‌وه‌ی‌ به‌رزه‌وه‌ندی‌یه‌ تا‌که‌که‌سی‌یه‌کانیان‌

روژنی گه‌هل

پارادوکسی، ریڤورمخواری کوردی له دهسته‌لاتی فارسی‌دا

مه‌حمود ش‌ی‌رزاد

هه‌ست‌ به‌ گوازتنه‌وه‌ی‌ کومه‌لگ‌ای‌ روئی‌ بو‌ هه‌زاره‌ی‌ سئیه‌م‌ ده‌ک‌ه‌ین‌." واقعیعیته‌ی‌ به‌ جیهانبیوون‌ خه‌ریکه‌ هه‌مووان‌ ده‌خاته‌ ناو‌ بازنه‌ی‌ گوزانکاری‌یه‌ بنه‌ره‌تی‌یه‌کانه‌وه‌ به‌ جوژئیک‌ که‌ له‌وه‌ سه‌رده‌مه‌دا‌ ته‌نیا‌ یه‌ک‌ هه‌قیقه‌ت‌ بوونی‌ هه‌بئ‌ شه‌ویش‌ هه‌قیقه‌تی‌ گوزانه‌ . به‌لام‌ له‌ نئو‌ پئک‌هاته‌ لوکالی‌یه‌کان‌ دا‌ جوژئیک‌ ناانگایی‌و‌ بی‌ خه‌وه‌ری‌ به‌ بیسه‌ت‌ شه‌و واقعیعیته‌شه‌وه‌ ده‌ببندری‌ ناانگایی‌یه‌ک‌ که‌ ده‌کرئ‌ بلپین‌ ده‌ستوور‌ له‌ شه‌قلئیک‌ وهرده‌گسری‌ که‌ به‌شئوه‌یه‌کی‌ په‌رگ‌پ‌رانه‌ دووه‌وستی‌ شوئینی‌ ژیان‌و‌ پئک‌هاته‌ی‌ لوکالی‌ خو‌یه‌تی‌و‌ هه‌ر‌ له‌سه‌ر‌ شه‌و‌ نه‌و‌ بنه‌مایه‌ش‌ کار‌ ده‌کا. شه‌و جو‌زه‌ پئک‌هاتانه‌ هه‌ره‌شه‌یه‌کی‌ ترسناکیان‌ له‌سه‌ره‌، شه‌ویش‌ شه‌وه‌یه‌ که‌ به‌ هو‌ی‌ ده‌رک‌ نه‌کردنی‌ واقعیعیته‌ی‌ سه‌رده‌م‌ ده‌که‌ونه‌ په‌راو‌زی‌ پرؤسه‌ک‌انی‌ ناو‌ ژیان‌ی‌ کومه‌لایه‌ستی‌ جیهاتی‌یه‌وه‌و‌ دهر‌ شه‌نج‌ام‌ شه‌گر‌ هه‌ستی‌ به‌وه‌ نه‌که‌ن‌ که‌ ده‌بی‌ و‌ه‌خ‌و‌ بیته‌وه‌ و‌ خو‌یان‌ له‌گه‌ل‌ شه‌و ره‌وته‌ بگ‌جو‌نجئین‌، پرؤسه‌ی‌ له‌ناو‌ چوونیان‌ ده‌ست‌ پئنده‌کا، چونکه‌ شه‌و‌ پرؤسه‌یه‌ پرؤسه‌یه‌ک‌ نیبه‌ بوونه‌ پاسیفه‌کان‌ له‌ خو‌یدا‌ راگرئ‌ یا‌ له‌شوئیناکتیک‌ دا‌ بمئینه‌ته‌وه‌، ت‌د‌ترن‌ له‌وه‌ په‌یوه‌ندی‌یه‌دا‌ ده‌لی : "به‌جیهانبیوون‌ به‌ خ‌ی‌ز‌ای‌یه‌ له‌حالی‌ پئش‌ره‌وی‌ د‌ابه‌ به‌لام‌ تو‌انایی‌ جیهان‌ بو‌ دهرک‌ د‌ژه‌ک‌رده‌وه‌ نیش‌ان‌ دان‌ له‌وه‌ په‌یوه‌ندی‌یه‌دا‌ تو‌انایه‌کی‌ کسه‌لی‌یه‌." به‌ جیهانبیوون‌ هه‌ر‌ به‌ ته‌نیا‌ به‌مانای‌ به‌ جیهانبوونی‌ ئابوو‌ری‌ سه‌قامگ‌ر‌پ‌ر‌کردنی‌ ئابوو‌ری‌ بازاری‌ نازادی‌ جیهانی‌ نیه‌، به‌لکو‌ چه‌ندین‌ روی‌ دیکه‌ی‌ فیک‌ری‌، سیاسی‌و‌ تیک‌نولوژی‌ هه‌یه‌. له‌گه‌ل‌ شه‌وه‌ش‌ دا‌ خ‌اوه‌نی‌ چه‌ندین‌ دیو‌ی‌ پئک‌ نا‌کوه‌. هه‌ربو‌یه‌ش‌ هه‌ندئ‌ ئیئورسیه‌نی‌ له‌ و‌باره‌ پینان‌ وایه‌ که‌ به‌ جیهانبیوون‌ له‌ کومه‌لئیک‌ پرؤسه‌ی‌ کومه‌لایه‌تی‌ پئک‌هاتوه‌وه‌ هه‌رکه‌سئیک‌ به‌ جوژئیک‌ پیناسه‌ی‌ ده‌کاو‌ ده‌ب‌رده‌وامی‌ش‌ پیناسه‌کان‌ له‌گه‌ل‌ یه‌کتری‌ ده‌که‌و‌نه‌و‌ یوره‌ی‌ د‌ژه‌ دیووه‌ . به‌لام‌ شه‌وه‌ی‌ که‌ راستی‌ بی‌ شه‌وه‌یه‌ به‌جیهانبیوون‌ نه‌ه‌وسنده‌ی‌ له‌سه‌ر‌ ناستی‌ ئامپرازوو‌ تیک‌نولوژی‌ که‌شه‌و‌ جیهانی‌ داگر‌ک‌ردووه‌ یه‌ک‌ له‌ سه‌ده‌ی‌ شه‌وه‌ له‌سه‌ر‌ ناستی‌ مو‌دیزئیزته‌ نه‌یتوانیوه‌ زئیر‌ خ‌انه‌ فک‌ری‌و‌ کلتوری‌یه‌کان‌ به‌و شئوه‌یه‌ تووشی‌ گوزانکاری‌ بنه‌مای‌ بگا. له‌لایه‌کی‌ دیکه‌شه‌وه‌ سه‌رده‌می‌ به‌ جیهانبیوون‌ واته‌ له‌سه‌رده‌می‌ ژئینی‌ نه‌ته‌وه‌ چه‌وساوه‌کان، به‌و مانیه‌ شه‌گور‌ له‌ روانگه‌ی‌ ئیئو‌ری‌ "فیوژن‌ گلو‌ باله‌وه‌" "بابه‌ته‌ ر‌افه‌ بگه‌ین‌ دهرده‌گه‌وئ‌ ئیتستا‌ زیاتر‌ له‌ هه‌ر‌ قو‌ناغئیک‌ی‌ دیکه‌ی‌ میژووی‌ هه‌وه‌له‌ بو‌ نه‌ته‌وه‌ زئیر‌ ده‌سته‌ک‌انه‌ ره‌خ‌ساره‌وه‌ ر‌زگار‌یان‌ بی‌ و‌ خو‌یان‌ له‌گه‌ل‌ ستراتیژی‌ بالاده‌ستی‌ جیهانی‌ ریڅ‌ بخه‌ن‌و‌ له‌سه‌ر‌ تابه‌ته‌ندی‌یه‌ک‌انی‌ خو‌مانه‌وه‌ جینه‌ ناو‌ یه‌که‌یه‌کی‌ جیهانی‌یه‌وه‌ و‌ پاشان‌ کاربکه‌ین‌ له‌سه‌ر‌ گونچاندنی‌ واقعی‌ فک‌ری‌و‌ کرد‌کی‌ خو‌مان‌و‌ جیهان‌ به‌یه‌که‌وه‌ . دوورک‌یم‌ له‌ کوت‌ت‌ایی‌ سه‌ده‌ی‌ نه‌ه‌و‌ژنده‌دا‌ ده‌لی : "کومه‌لگا‌کان‌ به‌ره‌و‌ به‌ها‌ جیهانگیری‌یه‌کان‌و‌ ناگ‌ایی‌ ک‌و‌یی‌و‌ جیهانی‌ که‌ له‌شارستانیه‌تی‌ مو‌دیزنه‌وه‌ سه‌رحجم‌ ده‌گرن‌ ده‌چنه‌ پیش‌. واته‌ جیهان‌ به‌ ناراسته‌یه‌ک‌ دا‌ ده‌چئته‌پیش‌ که‌ سه‌رحجم‌ به‌ها‌کان‌ ناچارانه‌ له‌ یه‌که‌یه‌ک‌ دا‌ پئک‌ ده‌گه‌ن‌ و‌له‌ تا‌ک‌ام‌ دا‌ تاک‌ به‌دز‌ایه‌کی‌ یونیزوسالی‌ پئک‌ ب‌د‌نن‌." "رو‌دجینرو" که‌ یه‌که‌مین‌ به‌رپ‌رسی‌ ریڅکراوی‌ ت‌ج‌اره‌تی‌ جیهانی‌ بوو‌ له‌سه‌ر‌ شه‌و باوهره‌ بسو‌ که‌ به‌جیهانبیوون‌ واقعیته‌تئیکه‌ که‌ هه‌موو‌ جیهان‌ هه‌لد‌ه‌لووشی‌. شه‌وه‌ی‌ که‌ دوورک‌یم‌ باسی‌ ده‌کا، واته‌ "تاک‌ به‌ها‌" یه‌کی‌ جیهانی‌ که‌ هه‌ول‌ده‌دا‌ هه‌موان‌ بکا به‌به‌شئیک‌ له‌خو‌ی، بو‌ وینه‌ دیموکراسی‌و‌ مافی‌ مرؤقه‌ دوو‌ به‌های‌ جیهانین‌ که‌ ده‌مانه‌ه‌وئ‌ هه‌موان‌ بگه‌ن‌ به‌به‌شئیک‌ له‌خو‌یان‌ نه‌ک‌ شه‌وه‌ی‌ که‌ بین‌ به‌به‌شئیک‌ له‌دیارده‌ لوکالی‌یه‌کان‌. به‌و مانیه‌ هه‌رگیز‌ دیموکراسی‌و‌ مافی‌ مرؤقه‌ بو‌ وینه‌ ناگرین‌ به‌شئیک‌ له‌ ئیدئولوژی‌ ئیسلامی‌ یا‌ هه‌ر‌دیارده‌یه‌کی‌ لوکالی‌ دیکه‌ . هه‌ربو‌یه‌ش‌ هه‌ر‌ وه‌ک‌ له‌سه‌ره‌وه‌ نامازه‌مان‌ پئیک‌رد‌ تا‌کوو‌ ئیتستاش‌ نه‌ ته‌نیا‌ هیچ‌ یه‌ک‌ له‌ ده‌وله‌تانی‌ فه‌نده‌میث‌نال‌ ناوچه‌ نه‌یان‌توانیوه‌ شو‌ناسی‌ شه‌و‌ نوو‌ دیارده‌ جیهانی‌به‌ بگوت‌ن‌ بو‌ شو‌ناسی‌ لوکالی‌ خ‌اوه‌نی‌یه‌کان‌. به‌لکو‌و‌ دیموکراسی‌و‌ مافی‌ مرؤقه‌ به‌مانا‌و‌ ئیدئولوژی‌و‌ هه‌ول‌ه‌ لوکالی‌و‌ سه‌له‌فی‌یه‌کان‌ کردووه‌ بو‌ وینه‌ ئیتستا‌ له‌ ده‌سه‌لاتی‌ تاران‌ دا‌ گه‌ر‌انه‌وه‌یه‌کی‌ یه‌کده‌ست‌ تر‌و‌ به‌رچاو‌تر‌ ده‌بینن‌ بو‌ ناو‌ سه‌له‌فیه‌تی‌ فارسی‌ شیعی‌ ده‌سه‌لادار، لئیره‌وه‌ هه‌لب‌ژارنی‌ محمودی‌شه‌حمه‌دی‌ شه‌ژاد‌ بو‌ پ‌وستی‌ سه‌روک‌ نو‌ن‌ماری‌ به‌ره‌مه‌ی‌ شه‌وه‌ی‌ شه‌و‌ پاشه‌کشه‌یه‌یه‌. که‌وابوو‌ شه‌وه‌ هیژه‌ دهره‌کی‌به‌ یونیزوساله‌کان‌ که‌ روئی‌ هیژی‌ ناراسته‌ به‌خشو‌ ستراتیژی‌ دارئیز‌ ده‌بینن‌ نه‌ک‌ هیژه‌ لوکالی‌یه‌کان‌. هه‌ربو‌یه‌ش‌ داب‌ و‌ نه‌ریتو‌ کولتسووری‌ جیاوازه‌وه‌و‌ له‌گه‌ل‌ شه‌وه‌ش‌دا‌ ته‌نیا‌ یه‌ک‌ نه‌ته‌وه‌ له‌سه‌ر‌ بنه‌مای‌ تابه‌ته‌ندی‌ کولتسووری‌و‌ ئایینی‌و‌ خو‌یزه‌و‌ به‌شئوه‌یه‌ی‌ نا‌ دیموکراتیک‌ ده‌سه‌لاداری‌ هه‌مووان‌ ده‌کا‌ ده‌توانین‌ به‌و‌ کیانه‌ بلپین‌ ئیمپراتو‌ری‌ ئیژران‌." راسته‌ یه‌ئیک‌ له‌ رووداوه‌ گرینگه‌ک‌انی‌ سه‌ده‌ی‌

ژماره (۱۳۶) یه‌کشه‌مه‌مه‌ ۱۳/۲۷/۲۰۰۵

5

بیسته‌م‌ هه‌لوه‌شانه‌وه‌ی‌ ئیمپراتو‌ری‌یه‌کان‌ بوو‌ به‌لام‌ سه‌ده‌ی‌ کو‌ت‌ایی‌ ئیمپراتو‌ری‌ یه‌کان‌ نه‌بوو‌ هه‌ربو‌یه‌ش‌ ره‌نگه‌ شه‌و سه‌ده‌یه‌ له‌لایه‌ک‌ سه‌ده‌ی‌ مه‌رگی‌ ئیمپراتو‌ری‌ نا‌ دئیموکراتیکه‌کان‌و‌ له‌لایه‌کی‌ دیکه‌شه‌وه‌ سه‌ده‌ی‌ هاتنه‌ ئارای‌ ئیمپراتو‌ری‌یه‌کی‌ دئیموکراتیک‌ی‌ جیهانی‌ بی‌. له‌وه‌ رووانگه‌یه‌شه‌وه‌ عه‌قلیبه‌ت‌و‌ دنیا‌ بین‌ی‌ ریڤورمخ‌و‌ازنی‌ کوردی‌ ده‌که‌و‌ینه‌ زئیر‌ گومانئیک‌ لوژیک‌یه‌وه‌ ده‌کسری‌ بلپین‌ رووت‌ر‌ دهرده‌گه‌وئ‌ که‌ بیرو‌ کرده‌وه‌کانیان‌ له‌لایه‌ک‌ سه‌ده‌ی‌ که‌زه‌مت‌ به‌رزه‌وه‌ندی‌یه‌ نه‌ تنیا‌ دز‌ایه‌ت‌یان‌ هه‌یه‌ له‌گه‌ل‌ به‌رزه‌وه‌ندی‌یه‌ک‌انی‌ نه‌ته‌وه‌ی‌ کورد‌ به‌لکو‌ له‌سه‌ر‌ ناستی‌ جیهانیش‌ ده‌که‌ونه‌ به‌ره‌ی‌ دیکتاتو‌ریه‌تو‌ سه‌له‌فیه‌تی‌ جیهانی‌یه‌وه‌ . شه‌وه‌ی‌ که‌ راستی‌ بی‌ شه‌وه‌یه‌ روژ‌ له‌ روژ‌ زیاتر‌ کورد‌ ده‌کرئیتوه‌ بو‌ یه‌ک‌و‌ پئک‌هاته‌ جو‌ر‌و‌کان‌ له‌ نه‌هایه‌تیش‌دا‌ رووخان‌و‌ له‌ناو‌ وه‌ک‌ به‌ جیهانبیوونی‌ بازاری‌ نازاد، ناماره‌ک‌انی‌ راگه‌یاندن‌و‌ په‌یوه‌ندی‌گشتی‌، په‌ره‌سه‌ندنی‌ ناوه‌ند‌ که‌لی‌ فروه‌ده‌گه‌زو‌ مه‌دنی‌... و‌ هفتد‌، ده‌بنه‌ هو‌ی‌ دابه‌شبوونی‌ هیژی‌ ده‌ولت‌ له‌گه‌ل‌ شه‌و ناوه‌نده‌ نا‌ ده‌ولته‌تی‌ یانه‌و‌ که‌مبوونه‌وه‌ی‌ رشو‌لی‌ ده‌ولت‌ له‌ نئو‌ کاپه‌کان‌دا‌ به‌ تابه‌ته‌ شه‌وه‌ی‌ که‌ چیدیکه‌ ده‌ولت‌ - نه‌ته‌وه‌ ناتوانی‌ و‌ه‌لام‌ دهری‌ ن‌ی‌ز‌ای‌ نه‌ته‌وه‌و‌ کلتسوره‌ جیاجیاکان‌ بی‌و‌ له‌ خو‌یدا‌ کو‌یان‌ بکاته‌وه‌ . لیژروه‌ کو‌ی‌ شه‌وانه‌ ده‌بنه‌ هو‌ی‌ شه‌وه‌ی‌ که‌ "هیژی‌ خه‌ک‌" به‌ جوژئیک‌ له‌ جو‌زه‌کان‌ "هیژی‌ ده‌ولت‌" بخاته‌ زئیر‌ هئیزمونی‌ خو‌یزه‌وه‌ . چونکه‌ یه‌کئیک‌ له‌ تابه‌ته‌ندی‌یه‌ چه‌وه‌ری‌ یه‌ک‌انی‌ گلوبالیزه‌ش‌ن‌ و‌ جیژی‌ هاوسه‌نگی‌ ئیئوان‌ هیژه‌ خه‌ک‌ و‌ "هیژی‌